Základní škola Bystřany, okres Teplice , příspěvková organizace

Pražská 216, Bystřany

Vnitřní předpis k řešení šikany

1. Co je šikana?

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to **cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků** jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím moderních komunikačních prostředků, především prostřednictvím internetu a mobilu. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako **demonstrativní přehlížení a ignorování žáka** či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků (zde je potřeba citlivě zvážit, zda se jedná o šikanu, či jde o projev nedostatečně rozvinutého sociálního cítění žáků). Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti. (podle MŠMT - *Metodický pokyn ministra školství. Mládeže a tělovýchovy k prevenci a Řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení. Č.j 224 246/2008-50 ze dne 3.12. 2008)*

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin. (podle P. Říčana)

2. Co není šikana

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázová agrese. Například, když se poperou dva přibližně stejně silní žáci například kvůli dívce, která se jim líbí oběma, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit. (podle MŠMT)

Občasná rvačka nebo hádka. (podle P. Říčana)

Postup vyšetřování při podezření na šikanu (podle MŠMT)

1. Posoudit, zda se jedná o šikanu, či nikoliv - zda jsou přítomny znaky šikanování: **záměrnost, opakování, samoúčelnost agrese a nepoměr sil**.
→ Informovat třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce.

→ Při prokázání šikany informovat vedení školy a zahájit vyšetřování. (viz níže)

2. **Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou** (Kolář, 2011)

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany

2. Rozhovor s informátory a oběťmi

3. Nalezení vhodných svědků

4. Individuální rozhovory se svědky

5. Ochrana oběti

6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru

   a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)

   b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)

7. Realizace vhodné metody

   a) Metoda usmíření

   b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)

8. Třídní hodina

   a) Efekt metody usmíření

   b) Oznámení potrestání agresorů

9. Rozhovor s rodiči oběti

10. Třídní schůzka

11. Práce s celou třídou

Konkrétní kroky

1. Zjistit přesně – pozor – nevyslýchat jako vyšetřovatel – co, kdy, kde se odehrávalo, kdo další byl přítomen.

2. Vytipovat důvěryhodné svědky – minimálně 2-3.

3. Uskutečnit rozhovory se svědky – individuálně a s případnou obětí – ujistit je o vaší ochraně.

4. Uskutečnit rozhovor s údajným agresorem (agresory).

Pro body 2 – 4 – hlavní zásady (P. Říčan, 1995):

-Chránit zdroj informací, neprozradit ho.

- Prozradit co nejméně o tom, co nám už je, a zejména co nám dosud není známo, nebo to nemůžeme dokázat.

- Vyslechnout poškozeného, obviněného a svědky každého zvlášť a později jejich výpovědi (ne děti samotné) konfrontovat.

- Všechny výpovědi pečlivě zaznamenat.

5. Určit formu šikany – diagnostika závažnosti. Vhodné – provést sociometrii vztahů v celé třídě.

6. Společně – vedení školy, školní metodik, výchovný poradce, třídní učitel - rozhodnout se pro postup řešení (metoda vnějšího nátlaku x metoda usmíření).

7. Informovat rodiče zúčastněných žáků – jak oběti, tak agresora (individuálně). Seznámit je se závěrem vyšetřování a s řešením.

8. Nadále pracovat na posilování pozitivního třídního klimatu. (viz Příloha Minimálního preventivního programu – Preventivní opatření proti šikaně.)

9. Je možné svolat mimořádnou třídní schůzku – informovat všechny rodiče o situaci ve třídě a o tom, jak škola postupovala a jak případ vyřešila – ne jmenovitě! Požádat rodiče o spolupráci, pokud by se situace měla opakovat. Být opatrní při používání slova šikana, raději popsat, co se přesně dělo.

10. Po čase je vhodné zopakovat sociometrické šetření – porovnat výsledky.

Kdo řeší, s kým spolupracuje

Šikany, které zvládne škola sama, řeší metodik školní prevence (případně výchovný poradce, školní psycholog nebo školní speciální pedagog) ve spolupráci s třídním učitelem a ředitelem.

Pokročilé a neobvyklé formy šikan řeší škola ve spolupráci s odborníky z venku, zejména z PPP, SVP.

V Bystřanech 19.1.2015 Vypracovala : Bc.M.Majtánová, školní metodik prevence

Jméno	**Podpis**

V Bystřanech, dne 21.1.2015

vypracoval školní metodik prevence M.Majtánová